DEN MAGISKE KARET

0.-2. klasse

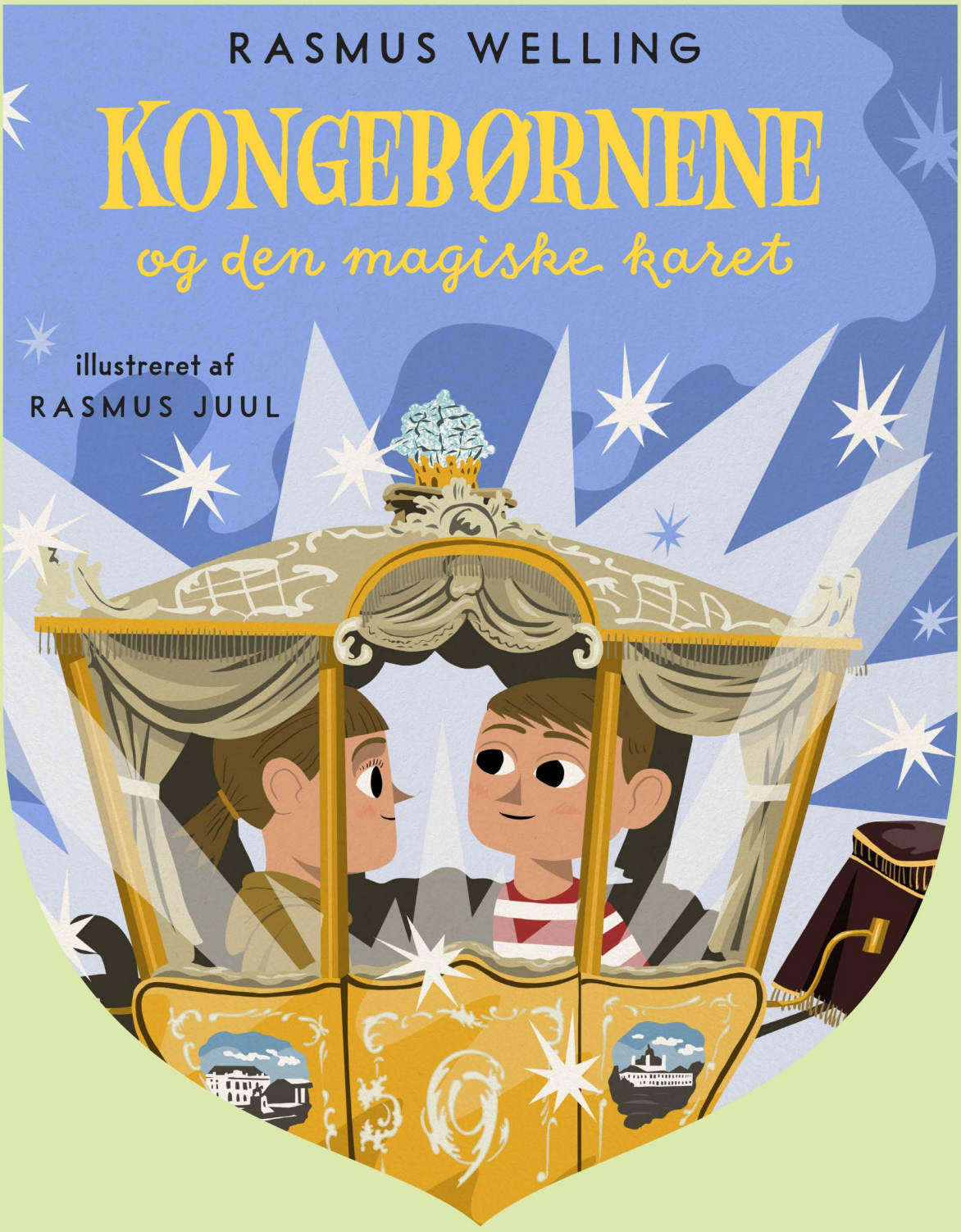

KGL SAMLING
Koldinghus

Til læreren

Dette hæfte indeholder opgaver til billedbogen "Kongebørnene og den magiske karet", som er udgivet af Grønningen I og Den Kongelige Samling med støtte fra Den Kongelige Formidlingsfond af 2003.

Handlingen tager udgangspunkt i fortællinger fra Koldinghus' permanente udstilling Kongebarn, men bog og hæfte kan læses og bruges uafhængigt af et besøg på slottet. Alle kongebørnenes fortællinger er autentiske, kun den magiske tidsrejse og de to søskende er fiktion.

Man kan læse bog og hæfte højt for eleverne og vælge de af hæftets opgaver, man finder relevante og på et passende niveau. Ønsker man at differentiere, er der lavet et sværere hæfte med opgaver til 3.-4. klasse.

Hæftets selvforklarende opgaver omfatter følgende afsnit og aktiviteter:

- Den magiske karet – Udsmykning af karet
- Tidsrejsen – Tillægsord
- Din tidsrejse – Tegn eller skriv om en tidsrejse
- Christian 4. – Stil spørgsmål
- Christian 4.s byggerier – Tegn dit eget drømmeslot
- Leonora Christina – Etik / trivsel
- Frederik 6. – Venskab, leg og børnehjem
- Kronprinsesse Caroline – Drenge og piger
- Frederik 7. – Savn af forældre / Ønskeliste
- Kongebarn på Koldinghus – Collage

Der er lagt op til, at eleverne fortæller om deres kreative produkter til hinanden. Skabeloner til opgaver med hhv. karet og collage skal kopieres i A3.

God fornøjelse,
Rasmus Welling

Hæftets illustrationer og citater er primært taget fra Kongebørnene og den magiske karet. Fortællebro, karet og museumsramme er udført af AI.
Maleriet af Leonora Christina med søstre er stillet til rådighed af Frederiksborg, Nationalhistorisk Museum, foto: Kit Weiss.

DEN MAGISKE KARET

Valdemar og Louise hænger deres jakker i garderoben.
Her står en meget fin og gammel guldkaret – malet med guld,
billeder og blomster.

”Kareten er lavet til Christian den 9.s. fødselsdag i 1888,
da han blev 70 år!”
Mor peger. ”Med et fint ord hedder den kotillonvogn.”

De kigger undersøgende på den. Sollyset skinner ind,
og de oplyste gulddøre glitrer. Det gyldne skær får den
nærmest til at se magisk ud.

Kareten fra 1888 er pyntet med mønstre, en kongekrone, billeder af slotte og kongens monogram C9.

Opgave

Udsmyk din egen magiske karet

Tænk først over: Hvordan vil du pynte din karet med mønstre, billeder eller tekst?
Brug skabelonen på næste side.

Skal kopieres i A3.

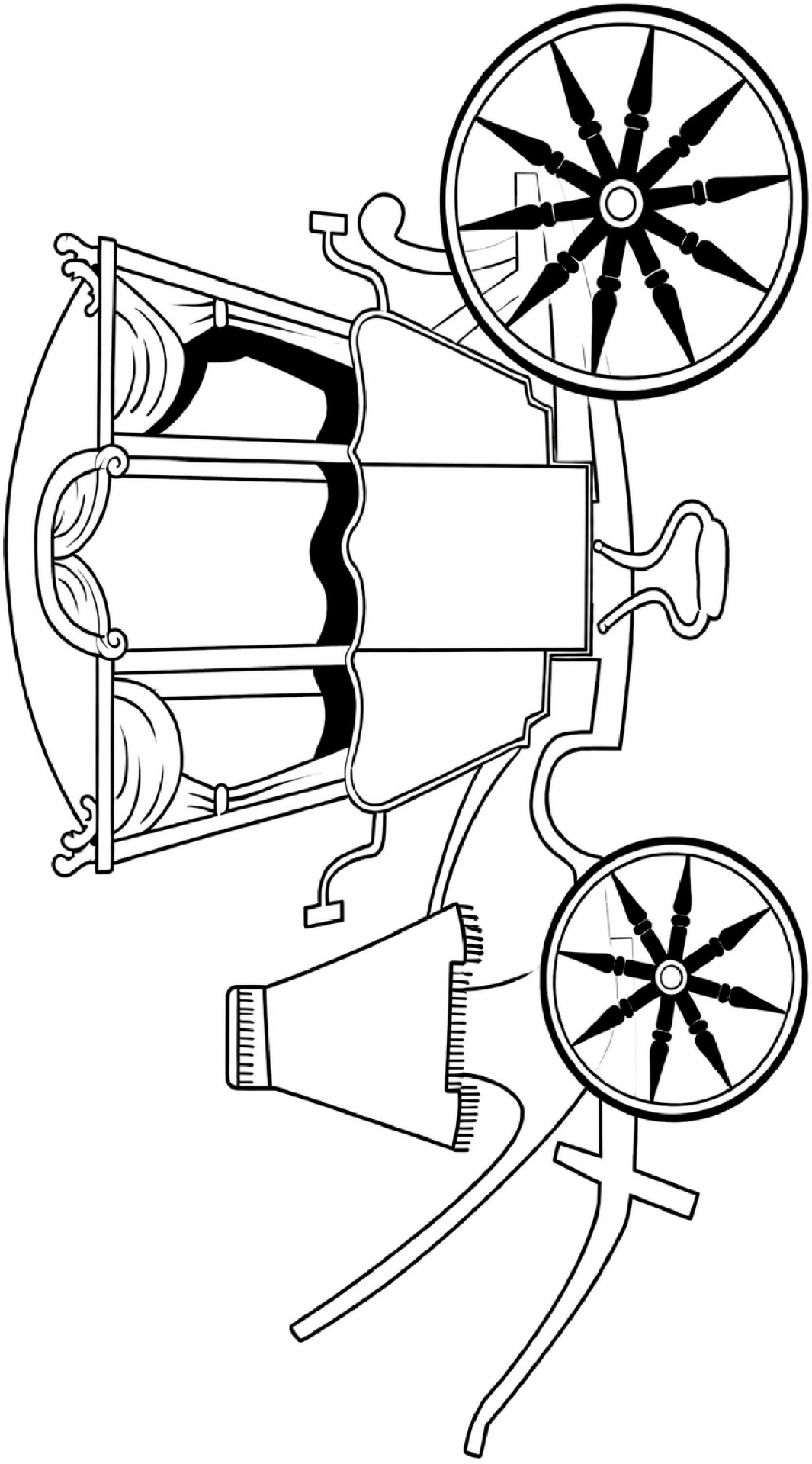

TIDSREJSEN

Kareten begynder nu at blinke i forskellige farver. Den begynder at ryste, og farverne flimrer og blinker hurtigere og hurtigere.

WOOOOOOOOOOOOM. Alting bliver blændende lyst. Et rasende rutsjebaneryk. Valdemar og Louise klemmer hinandens hænder.

Børnene rejser tilbage i tiden i den magiske karet. De er lidt bange, for hvad mon der sker?
”Bange” er et tillægsord. Det fortæller noget om en person eller ting.

Opgave

Tal om i klassen
Hvilke andre tillægsord kan I finde på?

På næste side kan du skrive tillægsord, der passer til Valdemar eller Louise.

TILLÆGSORD

Du kan bruge disse ord eller andre, du selv vælger.

Sjov	Vild	Sød	Glad	Trist	Bange	Flot
Sej	Modig	Nysgerrig	Klog	Smuk	Hjælpsom	Venlig

Valdemar **Louise**

Lav en sætning, hvor du bruger et tillægsord.

DIN TIDSREJSE

Hvilken tid ville du rejse til, hvis du kunne? Måske til vikingetiden, stenalderen, tilbage til dinosaurerne eller...?
Brug din fantasi: Hvad tror du, at du ville komme til at se?

Tegn eller skriv herunder
Gå bagefter sammen to og to. Fortæl om jeres tidsrejse til hinanden.

Jeg vil rejse til... fordi....

Jeg vil rejse med...

I fortiden vil jeg møde...

CHRISTIAN 4.

Prins Christian fortsætter.
”Jeg går i skole på flere fine slotte rundt om i hele Danmark. Også her på Koldinghus. Her kan jeg godt lide at være. Min skolemester hedder Hr. Mikkelsen. Han lærer mig at blive konge.”

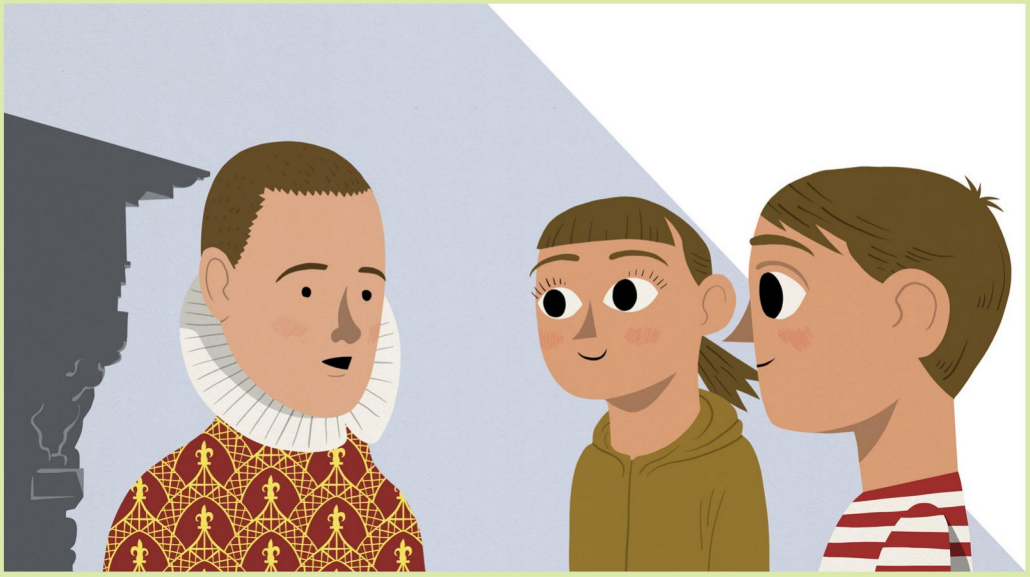

På Koldinghus møder de Christian 4. som du måske også har hørt om.

Opgaver

Hvad ville du spørge ham om, hvis du mødte ham?
Skriv tre spørgsmål.

Gå bagefter sammen to og to. Fortæl om jeres spørgsmål til hinanden.
Prøv at svare på dem.

CHRISTIAN 4. OG KOLDINGHUS

Så smiler han. "Men det kan ske," siger han halvt hviskende, "at jeg drømmer mig lidt væk – og tegner skibe og drabelige dueller og tænker på alt det store, jeg skal bygge, når jeg bliver konge en dag. Men det må skolemester Mikkelsen ikke vide."

Christian 4. byggede mange ting. Bl.a. Kæmpetårnet på Koldinghus.

Opgave

Hvordan ser dit drømmeslot ud?
Gør dig umage og tegn det flot.

Gå bagefter sammen to og to. Fortæl om jeres drømmeslotte til hinanden.

LEONORA CHRISTINA

Leonora stikker næsen i sky.
”Sophie er ikke nær så dygtig som mig, selvom hun er to år ældre. Hvis hun laver en fejl, siger vores skolemester von Kükelsom, at jeg skal slå hende, så hun husker bedre. Og hvis jeg ikke slår hårdt nok, så slår han mig.” Hun fniser selvsikkert.
”Men jeg slår altid hårdt nok.”

Leonora Christina skulle slå sine søskende i skolen, hvis de ikke kunne deres lektier. Engang blev Leonora Christina slået af sin musiklærer og slog hårdt igen. Som straf blev hun riset så meget, at hun ikke kunne gå i flere uger.

Opgaver

Gå sammen i små grupper. Find på mindst tre gode grunde til, at man ikke må slå.

Tal om jeres svar i klassen

Brug også disse spørgsmål:

- Synes du, at lærere eller forældre må slå børn? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Husker man bedre, hvis man bliver slået?
- Hvad kan man gøre i stedet for at slå?

- Hvordan lærer du bedst?
- Hvad synes du om Leonora? Hvorfor?

FREDERIK 6.

Louise ser sig omkring: ”Hvor er Carl nu?”
Frederik bøjer hovedet og klemmer munden sammen:
”Ach-han-er-væk.
Ligesom-fars-doktor-og-min-mor.” Så smiler han forsigtigt,
”nu-har-jeg-istedet-bedste-ven-Bülow. Han-passer-på-mig-
og-fortæller-mig-om-rigtigt-og-forkert-og-om-jeg-har-
været-artig. Han-kalder-mig-Mester-Frederik.”

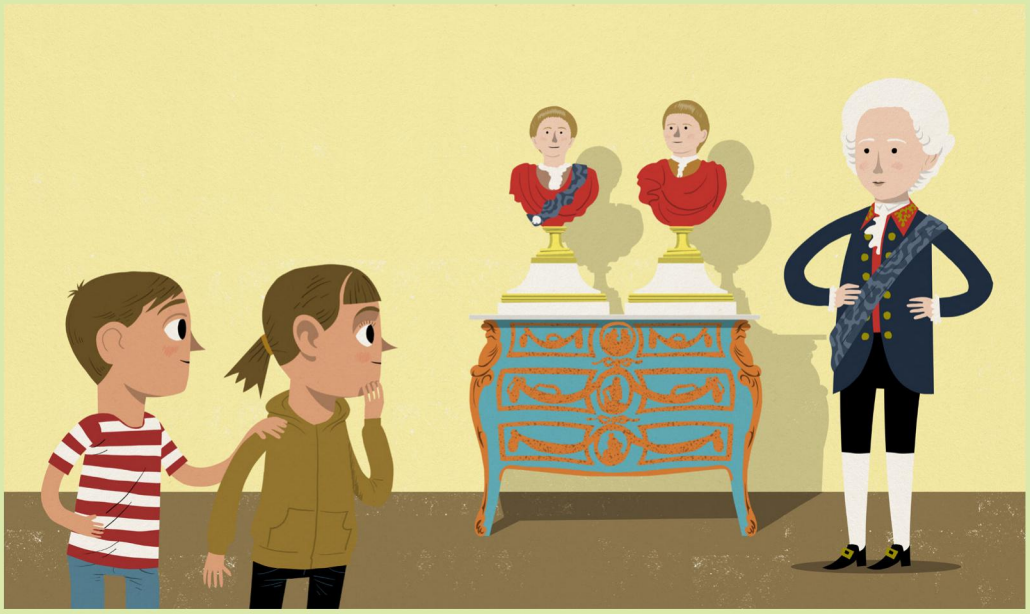

Som barn legede Frederik 6. med børnehjemsbarnet Carl. Da Carl senere blev sendt væk, skulle Frederik i stedet være ”bedste-venner” med sin lærer Johan Bülow.

Opgave

Tal om i klassen

- Hvad er en god ven?
- Hvordan er man en god ven?
- Hvordan hjælper man og passer på sine venner?
- Hvorfor er det vigtigt at have gode venner?

- Kan man være venner med sin lærer?
- Hvad tror du, at Frederik og Carl legede?
- Hvilke gode lege kan man lege, når man er 2? Eller flere?
- Hvilke lege kan man lege, når man er alene?

- Hvorfor kommer børn på børnehjem dengang? I dag?
- Hvor tror du, at Carl kom hen?

KRONPRINSESSE CAROLINE

Med en stille stemme begynder Caroline at fortælle.
”Et par år før, jeg blev født, fik mine forældre min storebror Christian.
De var så glade, fordi det var en dreng, der kunne blive konge.”
Caroline sukker.
”Men ak – han døde som så mange andre små børn. Det gjorde det
næste barn også – min storesøster Marie Louise. Men så kom jeg.
Min mor og far blev lykkelige – også selvom jeg kun er en pige.”

Kronprinsesse Caroline var datter af Frederik 6., og hun kunne ikke bestemme over Danmark, fordi hun var kvinde. Da Frederik 6. døde, blev hans halvfætter konge i stedet.

Opgave

Tal om i klassen

- Er der noget piger er bedre til end drenge?
- Er der noget drenge er bedre til end piger?
- Synes I, at drenge og piger kan være lige gode til at bestemme?
- Hvorfor mon piger ikke kunne bestemme før i tiden?

FREDERIK 7.

Fritz' øjne flakker. Så fortsætter han, igen en smule langsommere. "Min mor bor i Jylland – i Horsens. Det har hun gjort, fra jeg var helt lille. Jeg har ikke set hende siden. Men hun skriver breve. Og jeg svarer. Jeg er god til at skrive. Mit største fødselsdagsønske er at besøge hende. Det får jeg måske lov til i dag. Jeg savner hende meget." Han kigger ned og sukker.

Frederik 7. blev også kaldt for Fritz. Hans mor blev sendt væk, da han var helt lille. Hun kom aldrig tilbage, men hvert år fik hun et maleri af Frederik, så hun kunne se, hvor stor han var blevet. Til sine fødselsdage fik Frederik dyre gaver og lov til at holde vilde fester.

Opgave

Tal om i klassen

- Hvordan kan man mærke, at ens forældre elsker en?
- Hvad du kan gøre, hvis du savner mor eller far?
- Hvordan det føles indeni, når du savner nogen?

Hvad ville du lege med, hvis du kunne få alt i verden? Lav din vildeste ønskeliste på næste side.

Ekstraopgave

Hvad skulle dit kælenavn være, hvis du selv kunne vælge? Hvorfor?

MIN VILDE ØNSKELISTE

Her kan du skrive eller tegne alle dine vildeste ønsker.

Tænk over

Hvad vil du helst – få alle tingene på din ønskeliste eller være sammen med dine forældre? Hvorfor?

KONGEBARN PÅ KOLDINGHUS

Louise standser op. Hun kigger nysgerrigt rundt. "Tror du, vi kan finde Christians rejseur – og de andre kongebørn også? Og deres historier?"
"Måske? Hvis vi ser godt efter."
Så smiler Valdemar: "Eller bruger vores fantasi og tror.
Helt ind i hjertet. Kom. Lad os prøve."
Børnene tager hinanden i hånden. Og fortsætter deres rejse tilbage gennem tiden.

Valdemar og Louise besøger udstillingen Kongebarn på Koldinghus.

Her kan man blandt andet se Christian 4.s dyre rejseur, Frederik 6.s kanoner, dyre malerier og figurerne af Carl og Frederik.

Man kan både lege og blive klogere på, hvordan det var at være kongebarn før i tiden.

Opgave

Tal om

Har I prøvet at besøge et museum?

Lav jeres egen kunstvæg til et museum. Klip og lim en collage.
Brug skabelon og billeder på de næste sider. De er alle sammen fra "Kongebørnene og den magiske karet" og udstillingen Kongebarn.

Skal kopieres i A3.

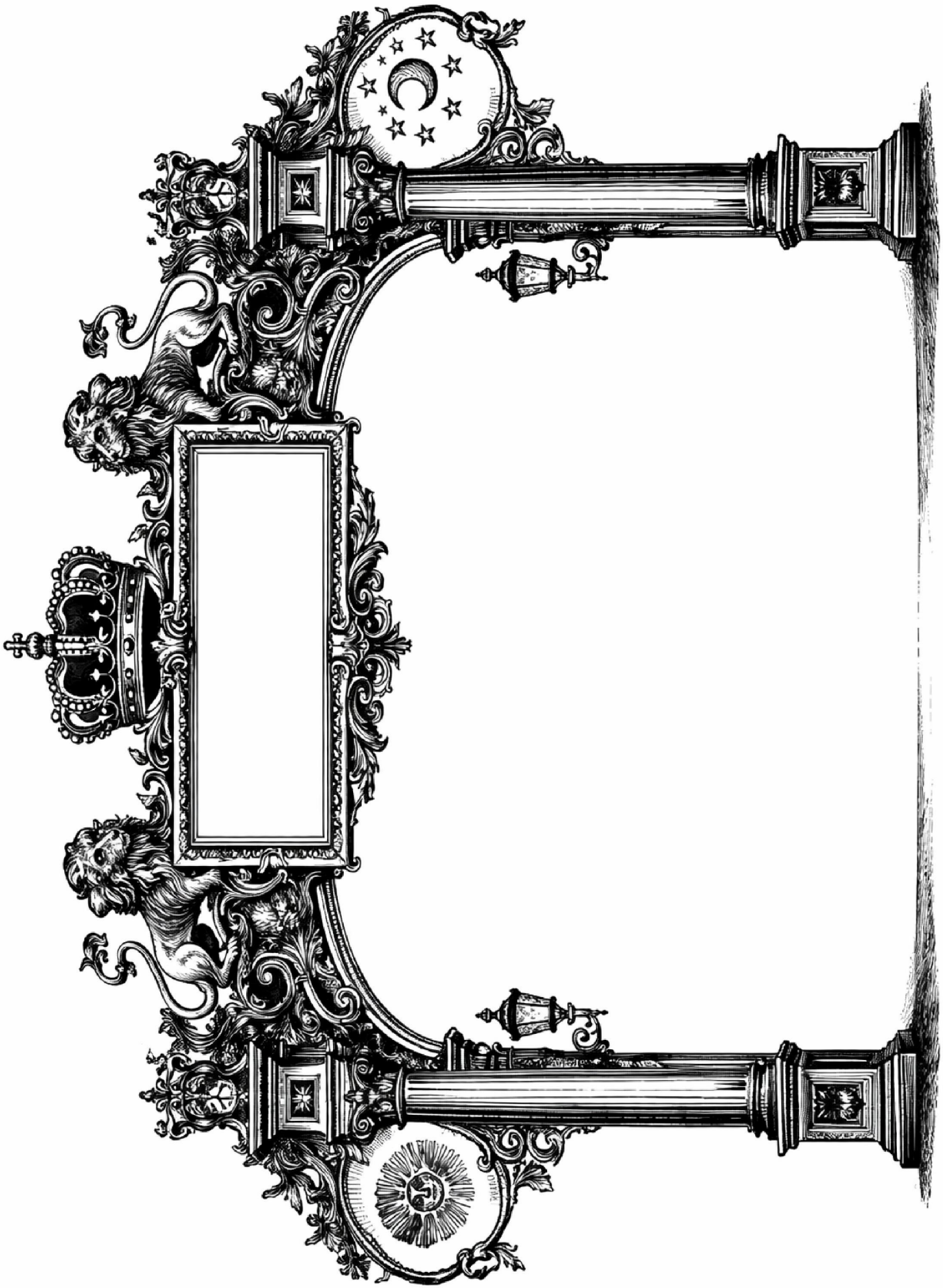

Christian 4.

Leonora Christina med sine søstre

Frederik 6.

Kronprinsesse Caroline

Frederik 7.

Figurerne af Frederik og Carl

Frederik 6.s pruttepude

Christian 4.s rejseur.

Legetøjskanoner, som flere kongebørn har leget med.